

Dziwnów

gmina: Dziwnów, powiat: kamieński

Dziwnów leży w środkowej części wybrzeża w województwie zachodniopomorskim, w północnej części powiatu kamieńskiego. Miasto położone jest nad Morzem Bałtyckim, przy ujściu cieśniny Dziwny do Zatoki Pomorskiej. Od południa miasto leży nad Zalewem Kamieńskim i Zatoką Wrzosowską, które są częścią rzeki Dziwny. Miejscowość znajduje się na Pobrzeżu Szczecińskim. Południowo-zachodnia część miasta leży na wyspie Wolin, natomiast północno-wschodnia na części Mierzei Dziwny, należącej do mezoregionu Wybrzeże Trzebiatowskie.

Dziwnów leży przy drodze nr 102 biegnącej samym wybrzeżem od Międzyzdrojów do Rewala. Jadąc z południa kraju należy kierować się drogą E65. Podróżując ze Szczecina należy kierować się na Świnoujście (E65), a następnie na wysokości Parłówka, należy kierować się na Kamień Pomorski. Następnie drogą krajową nr 102 w kierunku Międzyzdrojów. Zaraz za Dziwnówkiem znajduje się Dziwnów. Miejscowość oddalona jest 12 km od Kamienia Pomorskiego, 48 km od Świnoujścia, 98 km od Szczecina, 66 km od Kołobrzegu oraz 116 km od Koszalina.

Najbliższe stacje kolejowe PKP znajdują się w: Międzyzdrojach, Kamieniu Pomorskim oraz Wysokiej Kamieńskiej. Ponadto do wszystkich miejscowości gminy Dziwnów kursują autobusy PKS oraz busy komunikacji prywatnej. Warto pamiętać, iż „piesze” przejście graniczne (polsko-niemieckie), znajduje się w Świnoujściu (48 km). „Samochodowe” przejście graniczne (polsko-niemieckie) znajduje się w Kołbaskowie (104 km), natomiast przeprawa portowa (poza granice Polski) znajduje się w Świnoujściu.

W okresie letnim turyści mogą korzystać z przystani pasażerskiej (ul. Wybrzeże Kościuszki 2, tel. 381-30-71 wew. 66), przy której cumują trzy "pirackie" statki: Roza, Weneda i Korsarz. Zabierają one zainteresowanych w 2,5-godzinne rejsy po Bałtyku. Natomiast statek Victoria kursuje do

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

DATA UTWORZENIA

24.11.2015

LICZBA MIESZKAŃCÓW

2 736 (31.12.2013)

KODY POCZTOWE

72-420

PRAWA MIASTA

TAK

PRAWA GMINY

TAK

SYSTEM IDENTYFIKATORÓW I NAZW MIEJSCOWOŚCI (SIMC)

774782

Nawiguj

Pokaż na mapie

[Dodaj do planu podróży](#)

Kamienia Pomorskiego i z powrotem, co jest niezwykle wygodnym sposobem podróży po regionie.

Przez miasto wyznaczony został szlak turystyczny (czerwony E9) Szlak Nadmorski im dr. Czesława Piskorskiego (łączy Międzyzdroje z Kołobrzegiem) oraz szlak rowerowy (R10) Zielony Szlak Rowerowy Nadmorski (na tej samej trasie).

Wychodząc na przeciw przybywającym coraz liczniej do miasta turystom w 2010 r. wdrożony został System Informacji Mobilnej, oparty o kody 2d, który swoim zasięgiem obejmuje wszystkie miejscowości gminy. Informacja Turystyczna, ul. Szosowa 5, tel. (0-91) 381 35 62.

Dziwnów znajduje się w północnej części Pomorza Zachodniego, nad Morzem Bałtyckim, w województwie zachodniopomorskim, w powiecie kamieńskim. Miejscowość to siedziba gminy miejsko-wiejskiej. Według danych z 1 stycznia 2014 powierzchnia miasta wynosi 4,97 km². Na początku XXI w. nastąpiło połączenie osad Dziwnów Dolny, Dziwnów Górny i Dziwna w jedną miejscowość, której 1 stycznia 2004 r. nadano prawa miejskie.

Nazwa miejscowości Dziwnów wywodzi się od rzeki Dziwny, wpadającej tu do morza.

Pierwsze wzmianki historycznego istnienia miejscowości sięgają 1243 r. Rozwój miasta związany był z ważnymi szlakami handlowymi łączącymi Zalew Szczeciński z Bałtykiem, a przebiegającymi właśnie przez Dziwnów. W XIII w. rzeka Dziwna uległa zapiaszczeniu i straciła swoje znaczenie handlowe. W ten sposób miejscowość nigdy nie rozwinęła się na miarę dużego ośrodka gospodarczego, a tym samym i miejskiego. Nie zachowało się wiele informacji na temat historii Dziwnowa w okresie nowożytnym. Wiadomo natomiast, iż od początku XIX w. miejscowość nabrała walorów uzdrowiskowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych. W latach 1820–1830 zaczęli napływać do Dziwnowa pierwsi kuracjusze rozpoczynając w ten sposób rozwój miejscowości, jako kąpieliska morskiego. Już w 1823 r. znany jest jako uzdrowisko. Odkrycie w 1896 r. źródeł solankowych przyczyniło się do budowy łazienek solankowych i borowinowych. Uzdrowisko funkcjonowało w Dziwnowie jeszcze przez krótki

czas po II wojnie światowej. Obecnie solanki nie są eksploatowane.

Dziwnów uległ znacznemu zniszczeniu w trakcie działań wojennych w 1945 r. Podobnie jak obecnie również w okresie dwudziestolecia międzywojennego w mieście stacjonował garnizon wojskowy (wówczas niemiecki). W drugiej połowie 1933 r. rozpoczęła się tutaj budowa dużego zespołu koszarowego (zajęła ona większą część cypla w tzw. Zachodnim Dziwnowie). Z racji położenia Dziwnowa oraz bardzo dobrych warunków komunikacyjnych, została tutaj utworzona baza szkoleniowa Luftwaffe. Szkolili się tutaj m.in. piloci wodnosamolotów oraz specjaliści od łączności. Dziwnów dla Niemców miał również znaczenie strategiczne. W mieście znajdował się jeden z trzech mostów w regionie, które umożliwiały dojście do wyspy Wolin, a także bardzo ważnym elementem w ewakuacji wojska i ludności cywilnej. To właśnie wtedy zimą 1945 r. jechały kawalkady uciekinierów z północnego Pomorza (w kierunku Świnoujścia). W przeciwną stronę były wysyłane posiłki do Dziwnówka i Pustkowie dla niemieckich oddziałów walczących z żołnierzami I Frontu Białoruskiego, w tym 1 Armii Wojska Polskiego. Mieli oni już za sobą ciężkie walki o Kołobrzeg (pod Dziwnówkiem stanęły nacierające od strony Kamienia Pomorskiego oddziały 2 Dywizji Piechoty). W miarę rozwoju niekorzystnej dla wojsk niemieckich sytuacji na froncie (przerwanie linii obronnych w okolicy Wolina) i idącej za tym groźbie odcięcia zgrupowanych w rejonie Dziwnowa oddziałów, dowództwo niemieckie podjęło decyzję o wycofaniu oddziałów trzymających tzw. przesmyk dziwnowski (odcinek pomiędzy Dziwnówkiem a Dziwnowem). Wówczas doszło do wysadzenia mostu w Dziwnowie. Nie został on jednak trwale zniszczony i dość szybko udało się go ponownie przywrócić do stanu pierwotnego. Po zakończeniu wojny teren niemieckiego garnizonu oraz niemal cały przyległy obszar został ściśle zamknięty i przejęty przez oddziały Armii Czerwonej (następnie przekazany stronie polskiej).

Okres PRL w mieście w dalszym ciągu związany był głównie z funkcjonującym tutaj garnizonem. W latach 1959–1963 w garnizonie pełnił służbę 3 Pułk Piechoty Morskiej. Następnie w latach 1964–1986 we wsi Dziwnów stacjonował 1

batalion szturmowy, protoplasta 1 Pułku Specjalnego Komandosów i Jednostki Wojskowej Komandosów. Była to najwyższego szczebla jednostka działań specjalnych w Siłach Zbrojnych PRL. Batalion sformowany został na podstawie zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego WP nr 0073/MON z 30 lipca 1963 r. i podporządkowany Zarządowi II Sztabu Generalnego WP. Dowództwo batalionu pełniło jednocześnie obowiązki dowództwa garnizonu. 12 października 1963 r. do Dziwnowa przybyła grupa operacyjna 26 batalionu dywersyjno-rozpoznawczego (127 żołnierzy). W jej skład wchodził: mjr Izydor Malinowski, mjr Czesław Hlebowicz, ppor. Zygfryd Głuchowski, ppor. Tadeusz Gawarecki, ppor. Jan Jarzębek, ppor. Józef Chmiel, por. Tadeusz Dziegielewski, ppor. Czesław Chołdys i 187 szeregowych. Pod koniec października tego roku zakończono proces przeformowania jednostki. 26 batalion w 1964 r. został przemianowany na 1 batalion szturmowy. W 1985 r. rozpoczęto przemieszczanie JW 4101 do Lublińca, gdzie do dziś istnieje. Obecnie w garnizonie w Dziwnowie stacjonują 8 kołobrzeski batalion saperów i 8 dywizjon przeciwlotniczy, będące pododdziałami 8 Flotyli Obrony Wybrzeża ze Świnoujścia. Ze względu na obecność żołnierzy w regionie, corocznie w drugiej połowie sierpnia odbywa się w Dziwnowie „Festyn Komandosa” (Park miejski ul. Sienkiewicza), związany z tradycją miejscowej jednostki specjalnej.

Pomimo zaprzestania wydobycia solanek i pewnego zatarcia się uzdrowiskowych cech regionu włodarze Dziwnowa kontynuują promocję miejscowości, jako ośrodka wypoczynkowego, spokojniejszego, a posiadającego równie wiele atrakcji co zdecydowanie bardziej obleżone Międzyzdroje, Szczecin, Świnoujście itp. W ostatnich latach nad morzem wyznaczono letnie kąpielisko obejmujące 800 m linii brzegowej (od ul. Parkowej do ul. Żeromskiego. Świadectwem trafności obranej drogi jest fakt, iż w 1999 r. Dziwnów zajął trzecie miejsce w plebiscycie na "Najpopularniejszą miejscowość turystyczną" zorganizowanym przez tygodnik "Sport i Turystyka" (pod patronatem kancelarii Prezydenta RP). Miasto zachęca turystów czystością plaż, czystym nadmorskim powietrzem oraz bazą lokalową i gastronomiczną (liczne bary, restauracje i smażalnie ze świeżą rybą). Plaża jest oddzielona od

miasta pasem wydm, wzdłuż których ciągnie się wąska alejka wysadzana smukłymi topolami. Turyści aktywnie wypoczywający mogą uprawiać windsurfing, pływać na skuterach wodnych, motorówkach oraz nurkować. Amatorów koni z pewnością zainteresuje oferta czynnego wypoczynku prezentowana przez ośrodki jeździeckie dla początkujących i zaawansowanych. W Dziwnowie znajduje się ośrodek hippoterapii dla dzieci a w Łukęcinie mogą jeździć miłośnicy jazdy konnej. Również w Łukęcinie (8 km) znajduje się pole golfowe. Baza noclegowa gminy liczy ponad 20 tys. miejsc i obejmuje hotele, motele, ośrodki wypoczynkowe, kempingi, kwatery prywatne oraz schronisko młodzieżowe.

Do zabytków, które można podziwiać w Dziwnowie należy przede wszystkim zespół pensjonatów przy ul. Mickiewicza 3. Obejmuje on dwa pensjonaty z początku XX w. oraz ogród. Warto również wybrać się na ul. Parkową 5, gdzie znajduje się willa z podwórzem. Z pewnością odwiedzających zaskoczy wiele z urządzeń znajdujących się w pensjonatach, które 100 lat temu odwiedzali kuracjusze solankowi.

Z kolei wszyscy zainteresowani architekturą sakralną powinni zobaczyć kościół parafialny pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP (współczesny, choć o bardzo ciekawej linii architektonicznej). Obiekt znajduje się w centrum miasta nad Dziwną (przy ul. Kościelnej). Kościół o kształcie łodzi, nawiązuje do symboliki pierwotnego kościoła i trudu pracy na morzu. Zbudowany został w miejscu remizy ratownictwa morskiego. Drugim zabytkiem godnym odwiedzenia jest kościół parafialny garnizonowy pw. Matki Bożej Różańcowej (przy ul. Dziwnej 10b/4). Znajduje się na południowo-zachodnim krańcu miasta, po drugiej stronie mostu zwodzonego, na wyspie Wolin. Mieszkańcy parafii, to w większości marynarze 8 Floty i Obrony Wybrzeża i ich rodziny.

Chętni przybywający do Dziwnowa mogą podziwiać u wejścia do portu dwa falochrony (jednakowej długości 350 m). Jest to dobre miejsce do wędkowania. Wędkować można (obowiązuje opłata 40 zł na wodach śródlądowych, plus 20 zł za pozwolenia na wody morskie), w wodach Zalewu Kamieńskiego, rzeki Dziwny, jeziora Martwa Dziwna oraz Bałtyku. Miejscowe wody mają do zaoferowania wędkarzom wiele wspaniałych

gatunków ryb od płotki po sandacza. Będąc w pobliżu portu warto zobaczyć pomnik w postaci kotwicy z łańcuchem okrętowym i tablicą pamiątkową. Poświęcony jest on rybakom, którzy zginęli na morzu. Ustawiony na nabrzeżu portowym obiekt odsłonięty został w 1981 r.

Wielu chętnych korzysta również z widokowej promenady nadmorskiej (ciągnąca się szczytem wydm) wzdłuż Parku Zdrojowego z okazałym starodrzewem. Co ciekawe gapiów przyciąga również każdorazowe podniesienie zwodzonego mostu nad rzeką Dziwną (przeprawa łączy z wyspą Wolin, na zachodnim skraju miasta, u wjazdu drogą od strony Międzyzdrojów). Podnoszenie mostu trwa kilka minut i latem odbywa się w godziny nieparzyste, a poza sezonem według potrzeb. Atrakcyjny spacer można również urządzić sobie Aleją Gwiazd Sportu. Znajdują się na niej repliki medali słynnych sportowców i hala sportowa. Od 2001 r. w mieście w każde wakacje odbywa się festiwal sportu. Finałem tradycyjnie odbywającego się w okolicach 17 sierpnia festiwalu jest bieg memoriałowy Cztery mile Jarka (pamięci lekkoatlety Jarosława Marca, byłego reprezentanta Polski w biegu na 400 m. Jarosław Marzec pochodził z Dziwnowa, zginął w tragicznym wypadku samochodowym, 17 sierpnia 1998, na drodze pod Ostromicami).

W 2012 otworzono Nadmorski Park Miniatur przedstawiający miniatury zabytków polskiego wybrzeża, w tym np. latarnie morskie. Po parku kursuje miniaturowa kolejka wąskotorowa

Niegdyś gospodarka Dziwnowa opierała się głównie na porcie rybackim oraz funkcjonującej wówczas we wsi spółdzielni rybackiej Belona. W 2013 r. otwarto obok nową całoroczną marinę na około 60 jachtów (o max długości 12 m), znajdującą się na Zachodniopomorskim Szlaku Żeglarskim. Wejście do portu usytuowane jest od strony cieśniny Dziwna, jednakże jeszcze przed mostem zwodzonym. Akwatorium mariny cofnięte jest w głąb lądu, przez co nie ma bezpośredniego oddziaływania wód i prądów rzecznych. Port wyposażony jest w postumenty do poboru prądu i wody. Budynek portowy, spełniający jednocześnie rolę Zarządu Portu razem z bosmanatem, jest wyposażony w pełny węzeł sanitarny, a także salę konferencyjną i kawiarnię. Port jachtowy: Dziwnów,

ul. S. Żeromskiego 30, tel. +48 91 327 5163.

Największym terenem leśnym w mieście jest miejski Park Zdrojowy (przy ul. Sienkiewicza), w którym występuje stary drzewostan. Warto skorzystać z okazji pobytu w Dziwnowie i wybrać się nad jezioro Martwa Dziwna. Miejsce to leży na szlaku przelotowym ptaków, gdzie występują rzadkie gatunki roślin i ptaków lęgowych. Na brzegach można spotkać prawnie chronione gatunki roślin (mikołajek nadmorski, wiciokrzew pomorski) i zwierząt (nury, edredony, bernikle). Zatem wybierając się nad jezioro warto zabrać ze sobą aparat fotograficzny.

W mieście ma swoją siedzibę Dziwnowski Klub Sportowy "Jantar" Dziwnów, który został założony w 1977 r. i ma barwy klubowe niebiesko-żółte. W sezonie 2009/2010 zespół piłkarski grał w A-klasie (w grupie szczecińskiej).

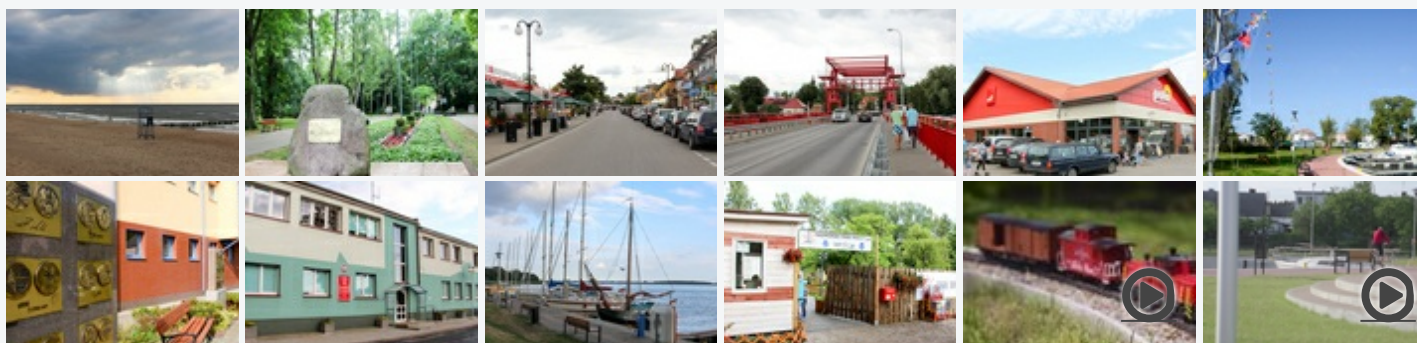
Od 2000 r. działa Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Bałtyk", który specjalizuje się w lekkiej atletyce. Ponadto, organizuje wiele imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym (w tym wyżej wspomniany Międzynarodowy Bieg "Cztery mile Jarka"), krajowym (Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Biegach na Przełaj, "Kwietny Bieg"), a także wojewódzkim ("Sportowa Majówka"), a także lokalnym (zawody sportowo-pożarnicze, biegi przełajowe, festyny rekreacyjno-sportowe i zawody dla dzieci i młodzieży). Klub został wielokrotnie wyróżniony m.in. znakiem Omega (wyróżnieniem władz centralnych za organizowanie imprez sportowych). Wśród imprez współorganizowanych przez Klub są także regaty żeglarskie. W lipcu Etapowe Regaty Turystyczne (festyn z okazji regat po Zalewie Szczecińskim), a we wrześniu Regaty żeglarskie. W trakcie wyścigów organizowane są dodatkowe atrakcje dla widzów, w tym pokazy sportów wodnych oraz turnieje piłki plażowej - rozgrywki w piłce siatkowej i nożnej. Dobrze chroniony falochronem port oraz możliwość bezpiecznego cumowania przy nabrzeżu u ujścia Dziwny, zachęcają żeglarzy do częstych wizyt w Dziwnowie, również poza okresem wyścigów. Jachty mogą cumować przy nowo wyremontowanym nabrzeżu.

Do innych imprez organizowanych w Dziwnowie należą także czerwcowe „Dni Morza”.

Będąc wówczas w mieście można wziąć udział w bezpłatnej przejażdżce statkami białej floty, a wieczorem pobawić się w trakcie występów zespołów muzycznych. Organizatorzy zapewniają "morski poczęstunek" oraz pokaz sztucznych ogni. Atrakcyjną propozycją na sierpień jest Festiwal Gwiazd Sportu oraz Neptunalia (widowisko na wodzie, "chrzest morski", pokaz sztucznych ogni), a także "Dzień Grecki". W czasie tej ostatniej imprezy panuje w Dziwnowie karnawał greckich smaków, muzyki i kultury. Dzieje się tak nie bez przyczyny, bowiem w regionie żyje znaczna grupa mieszkańców mająca greckie korzenie. Ich przodkowie przybyli do Polski pod koniec lat 40. XX w. W Grecji trwała wówczas wojna domowa. Państwa bloku socjalistycznego (w tym Polska) ruszyły z pomocą dla greckich komunistów. Polsce przypadła pomoc rannym. Transport rannych greckich bojowników odbywał się poprzez albańskie porty. Okazało się, że w transportach tych przybywali nie tylko Grecy, ale też ich wspierający Macedończycy. Część rekonwalescentów, których udało się wyleczyć opuścili Dziwnów, osiedlając się m.in. w Szczecinie i na Dolnym Śląsku. Niewielkiej grupie udało się wrócić do swoich ojczyzn, choć wiązało się to z dużym ryzykiem, bowiem powstanie komunistyczne (na ich nieszczęście) upadło. Grupą, która na stałe związała się z Dziwnowem byli Ci ranni, których nie udało się wyleczyć i którzy w wyniku poniesionych ran zmarli. Ich szczątki spoczywają na terenie jednostki wojskowej w Dziwnowie. W tym miejscu władze ufundowały pomnik. Ponieważ jednak jest to zamknięty teren jednostki wojskowej w latach 90. XX w. powstał kolejny pomnik w parku przy ulicy Parkowej. Corocznie, aby upamiętnić tamte wydarzenia, ale także aby spotkać się z polskimi potomkami greckich i macedońskich bojowników organizowany jest festyn. Impreza, poza akcentem historycznym ma charakter poznawczy i stała się już jedną z ciekawszych atrakcji letniego programu miasta. Również corocznie we wrześniu organizowane jest "Pożegnanie lata" (także dla najmłodszych).

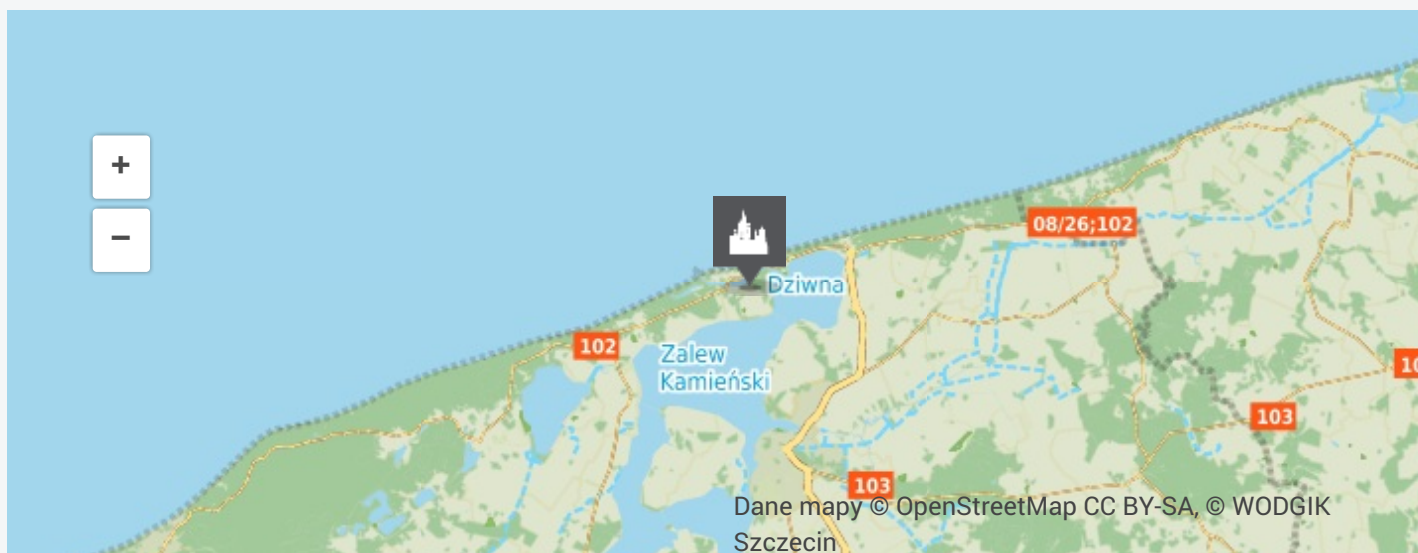

- ## Media

Lokalizacja

KOMENTARZE

Zaloguj się, aby dodać komentarz.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 - 2013.